

спочатку кількісно, а потім імовірнісним шляхом переходить в нову якість. Рівноважні, стійкі стани такої системи є лише моменти в її русі.

Сучасні курортно-рекреаційні системи є складними багатofакторними об'єктами. У свою чергу, вони занурені в ще складніше економічне середовище. Їх життєздатність, перш за все, залежить від їх стійкості до всіляких змін, що відбуваються, як в них, так і в зовнішньому середовищі. З іншого боку, сам процес розвитку такої системи є джерелом їх нестійкості, але вже у відмінності від вказаних обставин, цілеспрямованої. Таким чином, курортно-рекреаційна система повинна володіти з одного боку стійкістю, а з іншого боку рухливістю. Поєднання цих властивостей в одному і утворює певне діалектичне протиріччя, вирішення якого лежить в створенні принципів побудови рекреасистем і методів управління ними.

Література

1. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу / Т. І. Ткаченко. – К. : КНТЕУ, 2006. – 537 с.
2. Квейд Э. Анализ сложных систем / Э. Квейд ; пер. с англ. И. И. Андреева, И. М. Верещагина. – М. : Советское радио, 1969. – 520 с.
3. Костюк В. Н. Нестационарные экономические процессы / В. Н. Костюк. – М. : Эдиториал УРСС, 2004. – 240 с.

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Карчев Я. Я., к.т.н., доцент; Семяновський В. М., к.ф.-м.н., доцент

Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

Спільна постанова МОН України і Держкоменергозбереження «Про затвердження Програми освіти населення України з енергозбереження» вимагає введення викладання для всіх економічних спеціальностей дисципліни «Основи енергозбереження та енергоменеджменту». Національна академія статистики, обліку та аудиту з 2005/2006 навчального року запровадила викладання згаданої вище дисципліни.

Указ президента Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 травня 2008 року «Про стан реалізації державної політики щодо забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів» акцентує увагу на питаннях енергозбереження та енергоефективності і відзначає, важливість «механізмів державного впливу на структурні, економічні, соціально-культурні фактори, що визначають ... засоби та напрями енерговикористання».

Рада національної безпеки і оборони України, розглянувши стан реалізації державної політики щодо забезпечення ефективного використання

паливно-енергетичних ресурсів, відзначила наявність системних недоліків і низьку ефективність та результативність державного управління в цій сфері.

Зазначено, що дії органів виконавчої влади з реалізації державної політики щодо енергоефективності не мають системного характеру, а запроваджені механізми державного управління - належного впливу на процеси, що визначають рівень енергоефективності національної економіки.

Зокрема в Указі президента наголошено з одного боку, що енерговикористання як визначальна складова соціально-економічних процесів не є компетенцією лише інженерно-технічного персоналу, що забезпечує виробництво, постачання та споживання певних видів енергоресурсів, а з іншого констатується відсутність економічного механізму (певного кодексу правил) енерговикористання:

Важливим концептуальним висновком постанови є констатація факту, що «Сучасне розуміння політики енергоефективності як інструменту лише технічного регулювання економіки не відображає її суті, а державна економічна політика не стимулює споживачів енергоресурсів до їх ефективного використання».

Особливо відзначено необхідність всебічного нарощування відповідних зусиль по енергозбереженню і енергоефективності на всіх етапах обліку виробничо-збутової послідовності споживання енергії: створення інформаційних баз даних; енергетичної статистики; моніторинг показників енергетичного балансу; створення державної системи офіційної статистичної звітності і моніторингу показників енергоефективності економіки, енергоємності ВВП і т.ін.

Економічний напрям системного підходу до вирішення згаданої проблеми зокрема передбачає запровадження системи менеджменту з енергозбереження (енергетичного менеджменту) та енергетичного аудиту.

До освітнього та інформаційного напрямів енергоменеджменту віднесені питання:

- підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування за напрямом енергозбереження та енергоефективності;
- створення інформаційно-консультаційної мережі з питань енергоефективності із залученням наукових установ та навчальних закладів, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, спеціалізованих та фінансових установ;
- створення інформаційно-консультаційних центрів з питань енергоефективності;
- популяризація та поширення інформації серед населення та суб'єктів господарювання стосовно енергозберігаючих заходів та підтримки їх реалізації;
- висвітлення у засобах масової інформації заходів, спрямованих на популяризацію енергоефективності.

Соціальні аспекти енергозбереження знаходять відображення у наступному:

- підтримка населення під час реалізації ним енергозберігаючих заходів у житловому фонді;
- забезпечення регулярного інформування населення та суб'єктів господарювання стосовно заходів енергозбереження і програм підтримки їх реалізації;
- запровадження програм освіти населення з питань енергозбереження, навчання та підвищення кваліфікації і перепідготовки за напрямом енергозбереження та енергоефективності.

Слід відзначити, що спільна постанова Міністерства освіти і науки і Держкоменергозбереження № 305/73 від 21.08.1999 р. «Про затвердження Програми освіти населення України з енергозбереження» вимагає введення викладання з 2000/2001 року для всіх економічних спеціальностей дисципліни «Основи енергозбереження та енергоменеджменту». Національна академія статистики, обліку та аудиту з 2005/2006 навчального року запровадила викладання згаданої вище дисципліни для економічних спеціальностей.

АНАЛИЗ ПРЕДПРИЯТИЙ В ПЕРЕХОДНОЙ ЭКОНОМИКЕ

Мустаев И. З., д.э.н., профессор

Уфимский государственный авиационный технический университет

Исследования показывают, что в условиях переходной экономики динамические модели предприятий оказываются, как правило, неверными. На рис.1 приведена типичная картинка изменения показателей деятельности одного из предприятий в течение ряда лет. Значения эффективности активов (фондоотдачи, рентабельности и т.п.), определяемые как отношение выручки к соответствующим величинам, изменяются в диапазонах, размеры которых позволяют трактовать деятельность равновероятно и как успешную и как неуспешную, что, конечно, неверно.

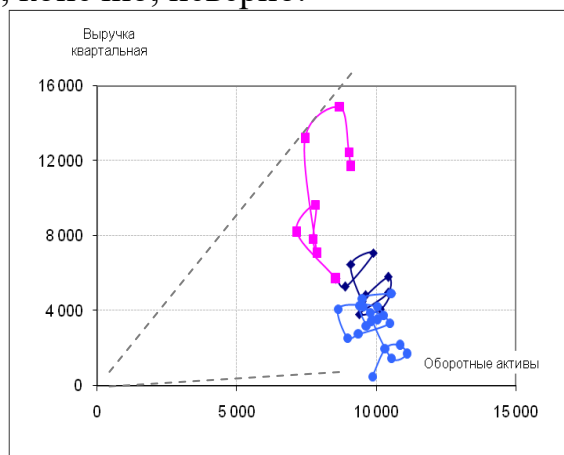

Рис. 1. Изменение выручки и оборотных активов предприятия